

Dekreetti vanhurskauttamisesta 13.1.1547

"Kun näinä aikoina on mielten hämmennykseksi ja kirkon ykseyden suureksi vahingoksi levitetty erästä oppia vanhurskauttamisesta ...

Luku 1 Ihmisluonnon ja lain voimattomuudesta ihmisten vanhurskauttamiseksi

"... vaikkei heissä vapaa valinta suinkaan ollut sammunut mutta kyllä heikentynyt ja vinoutunut."

Luku 5 Vanhurskauttamiseen valmistautumisen välttämättömyydestä aikuisten ollessa kyseessä; ja mistä se on lähtöisin.

"Näin ne, jotka syntien kautta ovat kääntyneet pois Jumalasta, nyt hänen herättävän armonsä kautta, joka auttaa ihmisiä kääntymään heidän Jumalalta tulevaan vanhurskauttamiseensa, vapaasti myöntyen tähän armoon ja käymällä yhteistyöhön sen kanssa, valmistautuvat vanhurskauttamiseen, niin että kun Jumala koskettaa ihmisen sydäntä Pyhän Hengen valaisulla, ihminen toisaalta ei ole kokonaan toimimaton vastaanottaessaan tämän valaisun, jonka hän olisi voinut torjua..."

Luku 7 Mikä on vanhurskauttamisen olemus ja mitkä ovat sen syyt.

"Tätä vanhurskauttamista seuraa sitten itse vanhurskauttaminen, joka ei ole pelkkää syntien anteeksiantamista vaan sen lisäksi myös sisäisen ihmisen pyhittämistä ja uudistamista vapaaehtoisesti vastaanotetun armon ja muiden lahjojen kautta, niin että ihminen muuttuu väärintekijästä vanhurskaaksi ja vihollisesta ystäväksi..."

"... joten meille ei vain lueta vanhurskautta vaan meitä kutsutaan sanan varsinaisessa mielessä vanhurskaiksi, joita me olemmekin ja me kukin vastaanotamme itseemme omakohtaisen vanhurskauden sen määrän mukaan, jolla Pyhä Henki jakaa ...

"... Jumalan rakkaus Pyhän Hengen kautta vuodatetaan vanhurskautettavien sydämiin ja niihin kiinnittyy. Näin siis vanhurskauttamisessa ihminen vastaanottaa samanaikaisesti syntien anteeksiantamisen kanssa häneen vuodatetut uskon, toivon ja rakkauden lahjat Jeesuksen Kristuksen kautta, johon hänet liitetään. Sillä usko, jollei siihen ole liittynyt toivo ja rakkaus, ei yhdistä ihmistä täydellisesti Kristukseen eikä tee hänestä Kristuksen ruumiin elävää jäsentä.

YJV:n johdannossa todetaan, että julistus "sisältää yksimielisyyden vanhurskauttamisopin perustotuuksista ja osoittaa, että erilaiset jäljellä olevat ilmaisut eivät enää anna aihetta oppituomioihin".

5. Saavutetun yksimielisyyden merkitys ja laajuus

40. Tässä julistuksessa esitetty käsitys vanhurskauttamisopista osoittaa, että luterilaisten ja katolilaisten välillä vallitsee yksimielisyys vanhurskauttamisopin perustotuuksista. Tämän konseksuksen valossa kappaleissa 18-39 kuvatut, jäljellä olevat erot kielessä, teologisissa muotoiluissa ja korostuksissa siitä, miten vanhurskauttaminen ymmärretään, voidaan sallia. ...

41. Täten 1500-luvun oppituomiot, sikäli kuin ne kohdistuvat vanhurskauttamisoppiin, näyttäytyvät uudessa valossa: Trenton kirkolliskokouksen tuomiot eivät koske luterilaisten kirkkojen tässä julistuksessa esitettyä oppia. Vastaavasti luterilaisten tunnustuskirjojen hylkäyslauseet eivät koske roomalaiskatolisen kirkon tässä julistuksessa esitettyä oppia."

Kommentti:

Kohdassa 41 oli vuosien 1995 ja 1997 välillä tapahtunut ratkaiseva muutos. Aiemmin todettiin, että "Perustava yksimielisyys luterilaisten ja katolilaisten välillä on olemassa vanhurskauttamisopin uskonsisällössä" (42). "Me huomaamme, että luterilainen opetus ei enää ole Trenton kirkolliskokouksen hylkästuomioiden kohteena, ja että vastaavat tuomiot luterilaisissa tunnustuskirjoissa eivät enää sovellu roomalaiskatoliseen kirkkoon (43).

Vuoteen 1997 mennessä yksimielisyys rajoittui "tässä julistuksessa esitettyyn oppiin". Eivätkö kirkkojen opit siis olleetkaan muuttuneet yhdenmukaisiksi? Oliko yhteistä vain tämä julistus? Pitikö nyt muuttaa oppia tämän julistuksen kaltaiseksi?

Mistä tällainen muutos? Pääsyy lienee siinä, että samoihin aikoihin YJV:n kanssa ilmestyi Rooman kirkon uusi katekismus. Siinä kävi ilmi, ettei Rooman kirkon oppi ollutkaan muuttunut. Katekismus ei ollut YJV:n mukainen.

Katekismus julisti mm.

1991 "Vanhurskauttamisessa sydämiimme vuodatetaan usko, toivo ja rakkaus ja meille lahjoitetaan kuuliaisuus Jumalan tahtoa kohtaan."

1993 "Vanhurskauttamisessa syntyy yhteistyö Jumalan armon ja ihmisen vapauden välille. Yhteistyö ilmenee siinä, että ihminen suostuu uskossa Jumalan sanaan, joka kehottaa häntä

kääntymykseen, ja toimii rakastaen yhteistyössä Pyhän Hengen liikkeellepanevanvoiman kanssa; Henki kulkee suostumuksemme edellä ja pitää sitä yllä.”

1999 ”Hän vuodattaa sen (armon) Pyhän Hengen kautta sieluumme parantaakseen sen synnistä ja pyhittääkseen sen.”

2002 ”Jumalan vapaa aloite vaatii ihmiseltä vapaan vastauksen.

2005 ”... voimme ajatella Jumalan tekoja omassa elämässämme ja pyhimysten elämässä ja nähdä niissä takeen siitä, että armo toimii meissä.”

Vanhurskauttamista koskevat kaanonit

4. Jos joku sanoo, että ihmisen vapaa valinta ollessaan Jumalan liikkeelle panema ja innostama ei millään tavoin ole yhteistyössä Jumalan kanssa myöntyessään hänen kutsuunsa ja innostamiseensa... ja että se elottomien olioiden tavoin ei lainkaan toimi vaan on pelkästään passiivinen: hän olkoon erotettu.

9. Jos joku sanoo jumalattoman tulevan vanhurskautetuksi pelkästään uskosta, niin että hän sillä tarkoittaa sitä, ettei vanhurskauttamisen armon saamiseen tarvita sitä, ettei vanhurskauttamisen armon saamiseen tarvita uskon lisäksi mitään muuta yhteistyötä ihmisen taholta ja ettei ihmisen tahtomisensa tasolla milteään osalta tarvitse valmistautua ja asettautua armon vastaanottamiseen: hän olkoon erotettu.

11. Jos joku sanoo ihmisen tulevan vanhurskautetuksi joko niin, että hänen hyväkseen pelkästään luetaan Kristuksen vanhurskaus tai että hänelle pelkästään annetaan synnit anteeksi ilman sitä armoa ja rakkautta, jonka Pyhä Henki heidän sydämiinsä vuodattaa ja joka niissä pysyy, tai sitten, että ihmiset vanhurskauttava armo on pelkkä Jumalan suosiollisuus: hän olkoon erotettu.

12. Jos joku sanoo, että vanhurskauttava usko ei ole mitään muuta kuin luottamus jumalalliseen laupeuteen, joka antaa synnit anteeksi Kristuksen tähden, tai että vanhurskauttamisemme tapahtuu pelkästään tämän luottamuksen kautta, hän olkoon erotettu.

24. Jos joku sanoo, että hyvillä teoilla ei ole vaikutusta vastaanotetun vanhurskauden säilymiselle ja vieläpä lisääntymiselle Jumalan edessä, vaan että nämä teot ovat yksinomaan vastaanotetun armon hedelmiä ja merkkejä, mutta eivät samalla sen lisääntymisen syitä: hän olkoon erotettu.